

UNHCR
The UN Refugee Agency

ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

ΗΛΙΚΙΕΣ
6-9

**Μαθαίνοντας για τους πρόσφυγες
μέσα από τα σχολικά μαθήματα
για τις πρώτες τάξεις του δημοτικού**

Αυτός ο οδηγός έχει σχεδιαστεί με στόχο να δώσει κάποιες ιδέες στους εκπαιδευτικούς για την ένταξη της εκπαίδευσης σε θέματα προσφύγων στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών.

Οι ιδέες είναι απλές, ώστε να προσαρμόζονται εύκολα στο επίπεδο κάθε τάξης.

Βρείτε περισσότερο υλικό στη διεύθυνση: www.unhcr.org/gr/ekpaideutiko_yliko

ΠΡΙΝ ΞΕΚΙΝΗΣΕΤΕ

Μια σημείωση σχετικά με τον σχεδιασμό του μαθήματος, αν έχετε μαθητές πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο ή μετανάστες.

Πριν ξεκινήσετε οποιαδήποτε δραστηριότητα με θέμα τους πρόσφυγες, το άσυλο, την εθνικότητα και τους μετανάστες, σκεφτείτε για λίγο τη σύνθεση της τάξης σας και αν υπάρχουν παιδιά από διαφορετικές χώρες καταγωγής. Μήπως κάποιοι από τους μαθητές σας είναι πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο ή ανιθαγενείς; Αν ναι, σκεφτείτε να μιλήσετε στους ίδιους και στους γονείς τους ανάλογα με την ηλικία τους.

Εφόσον είναι εφικτό, συμπεριλάβετε στη διάρκεια του μαθήματος ιδέες και θέματα που συζητήσατε με τους γονείς και τα παιδιά. Στο πλαίσιο κάποιας δραστηριότητας που έχετε σχεδιάσει, ζητήστε τους να μιλήσουν για αυτά τα θέματα, εφόσον έχουν δηλώσει ρητά ότι θα ήθελαν να μοιραστούν τις σκέψεις τους και να απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις.

Οι ανιθαγενείς είναι άνθρωποι που δεν έχουν την ιθαγένεια καμίας χώρας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία της. Η ανιθαγένεια μπορεί να προκύψει σε πολλές και διάφορες περιπτώσεις. Για παράδειγμα, ορισμένες εθνοτικές ή θρησκευτικές ομάδες ενδεχομένως να μην αναγνωρίζονται ως πολίτες βάσει της εθνικής νομοθεσίας της εκάστοτε χώρας. Κάποια παιδιά δεν γεννιούνται στη χώρα στην οποία οι γονείς τους θεωρούνται πολίτες και δεν μπορούν να αποκτήσουν ούτε την ιθαγένεια της χώρας των γονέων τους, ούτε της χώρας στην οποία γεννήθηκαν. Σε ορισμένες χώρες του κόσμου ισχύουν νόμοι που δεν επιτρέπουν στη μητέρα να μεταβιβάσει την ιθαγένειά της στα παιδιά της.

Οι ανιθαγενείς μπορεί να στερούνται την πρόσβαση σε βασικά δικαιώματα, όπως η εκπαίδευση, η ιατρική περίθαλψη, η απασχόληση, η ελεύθερη κυκλοφορία και

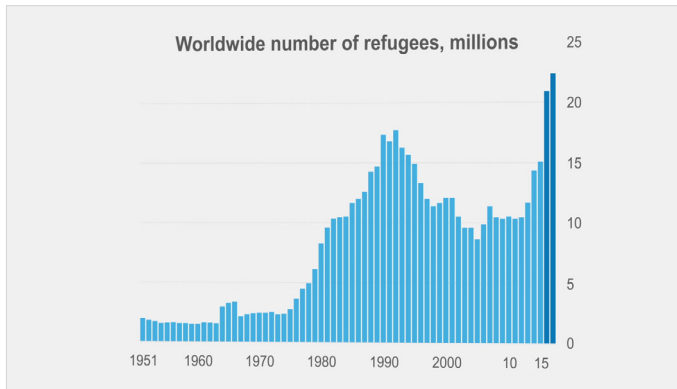
άλλα. Χωρίς αυτά, συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες και απογοητεύσεις, καθώς δεν μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

Χρειάζεται να είστε προσεκτικοί όταν χρησιμοποιείτε λέξεις όπως «χώρα» και «εθνικότητα», αν έχετε ανιθαγενή παιδιά στην τάξη σας. Αντ' αυτών των λέξεων, μπορείτε να χρησιμοποιείτε φράσεις όπως «το σπίτι σας» ή «η κουλτούρα σας». Επιπλέον, πολλοί άνθρωποι μπορεί να συγχέουν την εθνικότητά τους, δηλαδή το γεγονός ότι ανήκουν ιστορικά, πολιτισμικά, γλωσσικά κλπ. σε ένα έθνος, με την ιθαγένειά τους, δηλαδή τον νομικό δεσμό τους με μια χώρα. Υπενθυμίζεται επίσης ότι οι έννοιες «ιθαγένεια» και «υπηκοότητα» είναι ταυτόσημες από νομικής απόψεως και υποδηλώνουν τον νομικό δεσμό ενός ατόμου με ένα κράτος¹.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΣΤΟΧΟΣ

Να μάθουν οι μαθητές να διαβάζουν και να γράφουν αριθμούς και να κατανοούν την αξία θέσης ψηφίου στους αριθμούς. Να κατανοήσουν τους μεγαλύτερους αριθμούς μέσα από τα δεδομένα για τον αριθμό των προσφύγων.

Δείξτε στα παιδιά γραφήματα σχετικά με τον αριθμό των προσφύγων στον κόσμο. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τα γραφήματα της σελίδας: www.unhcr.org/gr/στατιστικά

ΑΞΙΑ ΘΕΣΗΣ ΨΗΦΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ
Μονάδα	1
Δεκάδα	10
Εκατοντάδα	100
Χιλιάδα	1.000
Δεκάδες χιλιάδες	10.000

ΒΗΜΑ 1: Ζητήστε από τα παιδιά να μαντέψουν πόσα παιδιά πρόσφυγες πιστεύουν ότι υπάρχουν σε όλο τον κόσμο. Στη συνέχεια, μπορείτε να τα ρωτήσετε πόσοι πρόσφυγες πιστεύουν ότι υπάρχουν σε διάφορες περιοχές. Υπάρχουν δεκάδες, εκατοντάδες ή χιλιάδες; Χρησιμοποιήστε τον πίνακα για να εξηγήσετε τους αριθμούς.

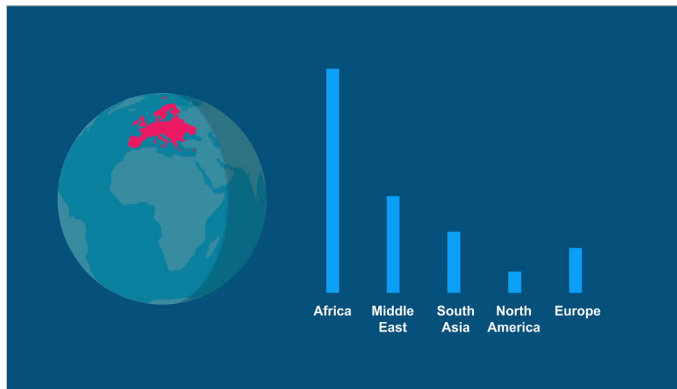
ΒΗΜΑ 2: Επισκεφθείτε τις σελίδες popstats.unhcr.org/en/overview και www.unhcr.org/gr/στατιστικά για να δώσετε στους μαθητές τους σωστούς αριθμούς σχετικά με τα παραπάνω ερωτήματα.

Ζητήστε τους να γράψουν σε ένα χαρτί τους αριθμούς ή να χρησιμοποιήσουν κυβάρια, κομμάτια χαρτί ή άλλα αντικείμενα για να τους αναπαραστήσουν.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΣ

Να μάθουν οι μαθητές να διαβάζουν χάρτες ώστε να διακρίνουν τις έννοιες της χώρας προέλευσης, της χώρας σε εμπόλεμη κατάσταση και της γειτονικής χώρας.

Ο αριθμός των προσφύγων ανά χώρα είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο: data.unhcr.org/

ΒΗΜΑ 1: Χρησιμοποιήστε έναν παγκόσμιο χάρτη ή μια υδρόγειο και ζητήστε από τα παιδιά να δείξουν πού ζουν, τις χώρες που συνορεύουν με με την περιοχή τους, καθώς και χώρες τις οποίες έχουν επισκεφθεί ή στις οποίες ζουν συγγενείς ή φίλοι τους.

ΒΗΜΑ 2: Δείξτε στον χάρτη χώρες όπου υπάρχουν συρράξεις –όπως η Συρία, το Αφγανιστάν ή το Νότιο Σουδάν– και εξετάστε με ποιες χώρες συνορεύουν.

ΒΗΜΑ 3: Εξηγήστε ότι οι περισσότεροι από τους πρόσφυγες που εγκαταλείπουν την πατρίδα τους βρίσκονται αυτή τη στιγμή σε γειτονικές χώρες.

Αν πάρετε ως παράδειγμα τη Συρία, θα μπορούσατε να αναφέρετε την Τουρκία, τον Λίβανο και την Ιορδανία, καθώς και άλλες γειτονικές χώρες.

Στην περίπτωση του Νοτίου Σουδάν, θα μπορούσατε να αναφέρετε την Κένυα, την Ουγκάντα, την Αιθιοπία και άλλες γειτονικές χώρες.

ΓΛΩΣΣΑ

ΣΤΟΧΟΣ

Να είναι σε θέση οι μαθητές να διαβάζουν και να συλλαβίζουν καινούριες λέξεις.

Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να πραγματοποιηθεί στο στάδιο κατά το οποίο τα παιδιά αρχίζουν να διαβάζουν. Γράψτε τα ονόματα όλων των παιδιών στην τάξη και βάλτε τα σε αλφαβητική σειρά.

ΒΗΜΑ 1: Χωρίστε τα παιδιά σε μικρότερες ομάδες και μοιράστε τους διάφορα ονόματα να διαβάσουν. Ακούστε τον τρόπο με τον οποίο εκφέρουν τα ονόματα των διάφορων παιδιών στην τάξη. Υπάρχουν ονόματα που θα μπορούσαν να γραφτούν διαφορετικά; Δείτε αν τα παιδιά μπορούν να σκεφτούν νέους τρόπους συλλαβισμού για διάφορα ονόματα.

ΒΗΜΑ 2: Κάντε τις παρακάτω ερωτήσεις:

«Υπάρχουν ονόματα που ακούγονται παρόμοια;»

«Προέρχονται από συγκεκριμένο μέρος της χώρας, από διαφορετική χώρα ή μέρος του κόσμου;»

«Μπορείτε να χωρίσετε τα ονόματα σε ομάδες ανά περιοχή ή χώρα (εφόσον είναι εφικτό και το κρίνετε κατάλληλο);»

ΒΗΜΑ 3: Ζητήστε από τα παιδιά να αναφέρουν ονόματα φίλων ή συγγενών από διαφορετικά μέρη και στη συνέχεια ζητήστε τους να προσπαθήσουν να τα γράψουν. Επαναλάβετε τις ερωτήσεις που κάνατε και στο Βήμα 2.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΣ

Να κατανοήσουν οι μαθητές το καιρικό κλίμα σε διαφορετικά μέρη.

Συζητήστε όλοι μαζί στην τάξη για τις διαφορετικές εποχές και τα χαρακτηριστικά του καιρού σε καθεμία από αυτές.

ΒΗΜΑ 1: Ρωτήστε τα παιδιά αν έχουν επισκεφθεί διαφορετικά μέρη στον κόσμο και, αν ναι, τι καιρό έκανε εκεί.

ΒΗΜΑ 2: Χρησιμοποιήστε έναν χάρτη και ρωτήστε τους μαθητές αν ξέρουν τι καιρό έχει στον Βόρειο και τον Νότιο Πόλο.

ΒΗΜΑ 3: Δώστε σε κάθε παιδί ένα χαρτί χωρισμένο σε δύο ή τέσσερα μέρη για να ζωγραφίσει τις διαφορετικές εποχές που υπάρχουν στο μέρος όπου ζουν. Ζητήστε από τα παιδιά να ζωγραφίσουν εικόνες των διάφορων δραστηριοτήτων που κάνουν στη διάρκεια των εποχών στο μέρος όπου ζουν.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΣΤΟΧΟΣ

Να κατανοήσουν οι μαθητές το καιρικό κλίμα σε διαφορετικά μέρη.

ΒΗΜΑ 4: Ρωτήστε τους μαθητές τι ρούχα χρειάζονται στις διάφορες εποχές του χρόνου και ζητήστε τους να τα γράψουν δίπλα στις εικόνες που ζωγράρισαν για τις διάφορες εποχές. Ρωτήστε τους τι θα έκαναν χωρίς αυτά τα ρούχα τους πιο κρύους και δύσκολους μήνες του χειμώνα. Ρωτήστε τα παιδιά τι μπορεί να χρειάζονται τους πιο ζεστούς μήνες του χρόνου, π.χ. περισσότερο νερό, ανεμιστήρες, κλιματιστικά ή δροσερά ρούχα.

ΒΗΜΑ 5: Περιγράψτε την κατάσταση που αντιμετωπίζουν κάποιες οικογένειες που μπορεί να εγκαταλείπουν το σπίτι τους εξαιτίας πολέμου ή συγκρούσεων και εντοπίστε χώρες στις οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη πόλεμοι και συρράξεις.

Δείξτε στα παιδιά πάνω στον χάρτη τις κοντινότερες χώρες όπου πολλοί άνθρωποι βρίσκουν ασφαλές καταφύγιο για να μείνουν.

Αν χρησιμοποιήσετε το Νότιο Σουδάν ως παράδειγμα, θα μπορούσατε π.χ. να αναφέρετε χώρες όπως η Κένυα, η Ουγκάντα, το Τσαντ και η Αιθιοπία.

Ζητήστε από τα παιδιά να φτιάξουν μια λίστα με τον απαραίτητο ρουχισμό που θα πρέπει να έχουν μαζί τους οι πρόσφυγες ή που θα χρειάζονταν για να επιβιώσουν στο κλίμα της χώρας όπου καταφεύγουν.

Βρείτε περισσότερο υλικό στη διεύθυνση:
[unhcr.org/teaching-about-refugees](https://www.unhcr.org/teaching-about-refugees)

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό αναπτύχθηκε από τη Mialy Dermish.
Προσαρμογή στα ελληνικά: Αντιπροσωπεία της Υ.Α. στην Ελλάδα
Επιμέλεια κειμένου: Κώστας Κωνσταντίνου